

Datum: 3.4.2026

Številka: 604-18/2026-2 (dopolnjena verzija 1)

STROKOVNA EKSKURZIJA NA MADŽARSKO

Podnebni in kulturni vidiki urejanja prostora v občini Sombotel in Narodnem parku Órség

v četrtek, 7. maja 2026

Spoštovane, spoštovani

Skupnost občin Slovenije organizira v tesnem sodelovanju s Krajskim parkom Goričko, Občino Sombotel in Narodnim parkom Škocjan celodnevno strokovno ekskurzijo, ki poteka **v okviru projekta Podpora izvajanju prostorske in urbane politike ter programa URBACT**, ki ga po naročilu Ministrstva za naravne vire in prostor izvajata IPoP – Inštitut za politike prostora in Skupnost občin Slovenije.

Naša skupnost občin v zadnjih letih podnebne tematike prepoznava kot ene ključnih ter na tem področju že izvaja različne aktivnosti. Te so vidne v okviru [Podnebne pisarne](#) (JJP MOPE – SOS) hkrati pa aktivno sodeluje v več projektih. Med njimi sta med ključnimi LIFE Prilagodimo se podnebnim spremembam [LIFE4ADAPT](#) (naročnik Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo) ter projekt [Prilagajanje naselij na podnebne spremembe](#), ki se je zaključil pred kratkim in ga je financiralo Ministrstvo za naravne vire in prostor. V okviru slednjega so bila letos marca občinam predstavljena priporočila in usmeritve za prilagajanje naselij na podnebne spremembe, ki zajemajo devet ključnih področij: preusmerjanje poselitve na varnejša območja, postopen umik dejavnosti s poplavno, plazljivo in erozijsko ogroženih območij, celostna prenova javnih odprtih prostorov, krepitev elementov zelenega sistema, podnebno prilagojen urbani vodni krog, celostna prenova stavbne strukture, podnebno odporno zgoščanje stavb, mešanje in zgoščanje dejavnosti ter prometno umirjanje in spodbujanje aktivne ter udobne mobilnosti. **Izvleček devetih ključnih priporočil in usmeritev za prilagajanje naselij na podnebne spremembe je dostopen [na tej povezavi](#).**

Podnebni vidiki urejanja (odprtega) prostora v občinah in zavarovanih območjih pa so zaradi vse pogostejših vplivov podnebnih sprememb prednostno obravnavani tudi na Madžarskem. Izzivi, ki jih prinaša prilagajanje in blaženje, zahtevajo celosten pristop k urejanju prostora, ki presega zgolj tehnične rešitve in vključuje tudi razvojne vidike na naravi temelječih rešitev. Pri tem postaja vse pomembnejše povezovanje ohranjanja narave, prilagajanja podnebnim spremembam ter ohranjanja poseljenosti in kakovosti bivanja na teh območjih. V zvezi s tem izpostavljamo kulturni vidik tradicionalne rabe prostora in prepoznavne krajine, ki skupaj z dediščino oblikujejo identiteto določenega območja.

Ciljni destinaciji strokovne ekskurzije sta Sombotel in Narodni park Škocjan, ki ju podrobneje predstavljamo v nadaljevanju, na poti pa se bomo ustavili tudi v vasi

Sola/Szalafő v muzeju na prostem Pityerszer.

Sombotel (madžarsko *Szombathely*, rimsko mesto *Savaria*) je z okoli 80.000 prebivalniki in prebivalci deseto največje in eno najstarejših mest na Madžarskem. Mesto leži v zahodnem delu države, blizu meje z Avstrijo, in danes predstavlja pomembno upravno, gospodarsko in kulturno središče Železne županije.

Opis dobre prakse

Dne 25. oktobra 2024 je mesto Sombotel ob reki Gyöngyös odprlo park **JustNature Park – Százhold Park** – trajnostno zasnovano zeleno območje s sprehajalnimi potmi, počivališči, fitnes opremo, naravnimi igrišči, odrom in mini gozdom Miyawaki. Park je eno izmed izbranih območij v okviru projekta CiPeL (angl. City practices labs) in predstavlja dolgoročno naložbo v kakovost življenja ter podnebno odpornost mesta.

DOBRO POČUTJE, KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE IN BIOTSKA RAZNOVRSTNOST

- Neposredno zmanjševanje emisij toplogrednih plinov
- Posredno zmanjševanje emisij toplogrednih plinov
- Neposredno izboljšanje kakovosti zraka
- Zmanjšanje onesnaževanja zraka

MESTNI EKSPERIMENTALNI LABORATORIJI

- Pravičen prehod
- Porazdelitev koristi
- Krepitev zmogljivosti
- Zagotavljanje enakosti spolov (pravičnost, enakopravnost)

Slika 1: JustNature Park

Center za ponovno uporabo, ki ga upravlja neprofitno podjetje Szombathely Asset Management and Urban Services (SZOVA), je bil odprt leta 2023. V njegovih prostorih lahko občani brezplačno oddajo predmete, ki so še v dobrem stanju. Zaposleni pri SZOVA sprejemajo športno opremo, kuhinjske pripomočke, knjige, otroške igrače, dekoracijo za dom, odvečno, a še varno uporabno orodje, opremo in pohištvo. Elektronskih naprav in oblačil pa ne sprejemajo.

Narodni park Órség se nahaja na zahodu Madžarske v županiji Vas, tik ob slovenski meji, in predstavlja eno najbolj ohranjenih kulturnih krajin v regiji. Gre za pomembno zavarovano območje z izjemno naravno in kulturno vrednostjo, znano po mozaični krajini travnikov, gozdov, mokrišč ter razpršene poselitve, ki odraža stoletja trajnostnega sobivanja človeka z naravo v nekdanji stražni krajini. Območje odlikuje bogata biotska

Slika 2: Trideželni park Goričko-Raab-Órség

raznoverstnost s številnimi zaščitnimi rastlinskimi in živalskimi vrstami ter značilna tradicionalna arhitektura, ki ohranja identiteto prostora. Narodni park ima pomembno vlogo pri ohranjanju narave in kulturne dediščine ter spodbuja trajnostni razvoj, zlasti na področju sonaravnega turizma in ohranjanja podeželskih skupnosti, pri čemer **tesno sodeluje tudi s slovenskim Javnim zavodom Krajinski park Goričko s sedežem uprave v največjem baročnem gradu pri Gradu.**

Ali ste vedeli, da Goričko predstavlja slovenski del Trideželnega parka, ki povezuje Slovenijo, Avstrijo in Madžarsko, kot tudi pomemben življenjski prostor za številne evropsko ogrožene rastlinske in živalske vrste?

Sola (madžarsko *Szalafő*) je majhna vas v Železni županiji na Madžarskem, blizu slovenske meje, znana po ohranjeni tradicionalni arhitekturi in bogati pastirski dediščini z muzejem na prostem Pityerszer.

Slika 3: Vas Sola/Szalafő Pityerszer (●)

Cilj strokovne ekskurzije je opolnomočiti odločevalke, odločevalce in strokovni kader slovenskih občinskih uprav z/s:

- vpogledom v izbrane pristope in uspešne »podnebne« aktivnosti na Madžarskem (**državni, lokalni nivo**)
- **vplivom** načrtovanja, oblikovanja in urejanja **mestnega prostora ob soočanju s podnebnimi spremembami**
- **dobrimi praksami** upravljanja **modrih in zelenih površin** ter možnosti njihovega prenosa iz Madžarske v Slovenijo
- pomenom **varstva in ohranjanja kulturne krajine** izven in v zavarovanih območjih (Trideželni park Goričko-Raab-Órség) – *osebne in strokovne izkušnje večletnega upravljanja zavarovanega območja*
- obiskom vasi Solo, kjer se v istoimenski občini nahaja **muzej na prostem** Pityerszer
- učinki projekta Aqunature, kjer je v ospredju **obnova in izboljšanje ekološkega stanja mokrišč**, ki veljajo za enega izmed najbolj ogroženih ekosistemov na svetu
- izsledki projekta KeepItDark pri katerem izpostavljamo potrebo po zmanjšanju moteče osvetljenosti, ki vpliva na ljudi in živali, kar v praksi kot tudi zakonodaji največkrat poimenujemo **omejevanje svetlobnega onesnaževanja**

Na strokovno ekskurzijo so prednostno vabljeni:

- odločevalke in odločevalci na lokalni ravni
- sodelavke in sodelavci iz oddelkov občinskih uprav za: okolje / prostor / projekti (EU sredstva) / družbene dejavnosti.

Strokovna ekskurzija bo izvedena v angleškem in slovenskem jeziku.

V nadaljevanju vas seznanjamo s predlogom dnevnega reda. Ure prihoda so okvirne, saj organizator nima vpliva na promet in druge nepredvidljive okoliščine, ki nas utegnejo presenetiti. SOS si zaradi kompleksne organizacije dogodka pridružuje pravice do sprememb dnevnega reda

PREDLAGAN DNEVNI RED:

5.00 – VOŽNJA Z AVTOBUSOM IZ SLOVENIJE DO MADŽARSKEGA SOMBOTELA

4.50 – 5.00, Ljubljana (začetek vožnje pri P&R Dolgi Most)

6.10 – 6.20, Celje (postanek pri Dvorani Zlatorog)

7.05 – 7.15, Maribor (pokopališče Dobrava)

8.00 – 8.15, Murska Sobota (parkirišče EXPANO)

BODITE TOČNI

Uvodni pozdrav in predstavitev namen ekskurzije

- Predstavnik Skupnosti občin Slovenije (SOS)

Predstavitev aktualnih razpisov EUI in URBACT

(četrti razpis za Inovativne projekte Evropske pobude za mesta, medsebojni pregled - Peer review, Izmenjava mest - City-to-City Exchange)

- Predstavnik Inštituta za prostorske politike (IPoP)

10.00 – 10.10, Sombotel (predviden prihod v Sombotel)

10.15 – SPREJEM IN URADNA DOBRODOŠLICA V SOMBOTELU

(Kossuth Lajos u. 1-3, 9700 Sombotel, Madžarska)

Pozdravni nagovor

- Soma Horváth, podžupan Občine Sombotel

Strateško (misijsko) usmerjen razvoj mesta

- Ákos Németh, občinski svetnik za trajnostni razvoj in podnebno politiko

10.40 – PREDSTAVITEV IZBRANIH DOBRIH PRAKS V SOMBOTELU

Razvoj zelenih in modrih površin v Sombotelu v luči podnebnih sprememb (deževni vrtovi,...) - sprehod po mestnem jedru / predstavitev

- Ágnes Győrffy, projektna vodja, Urad župana Občine Sombotel

Predstavitev Parka Százhold (JustNature Park) – v potrjevanju

- Veronika Dénes, vodja mestnega vrtnarstva, Urad župana Občine Sombotel

(10 minutni odmor)

Obisk in ogled Parka Százhold (JustNature Park)

(cca. 20 min stran od občinske stavbe, peš dostop)

- Veronika Dénes, vodja mestnega vrtarstva, Urad župana Občine Sombotel

12.00 – KOSILO IN MREŽENJE OB OBROKU

Restavracija Kispityer Halászcsárda' (Rumi út 18, Sombotel, Madžarska)

14.00 – VOŽNJA IZ SOMBOTELA PROTI NARODNEMU PARKU ÓRSÉG

Temelji upravljanja zavarovanih območij in kulturne krajine v Sloveniji in na Madžarskem

- Stanka Dešnik, naravovarstvenica in krajinska arhitektka, Javni zavod Krajski park Goričko

15.00 – SPREJEM IN OGLED DOBRIH PRAKS V NARODNEM PARKU ÓRSÉG

avtobusni p. in peš dostop (kombinacija) (Madžarska)

Sprejem v muzeju na prostem Pityerszer in ogled evropskih bizonov za upravljanje travnišč s pašo Sola/ Szalafő

Predstavitev projektov Aqunature in KeepItDark, financiranih s programa Interreg Slovenija–Madžarska za programsko obdobje 2021–2027

- dr. István Szentirmai, Narodni park Órség
- Dr. Tadej Pirc, strokovni vodja, Razvojni center Murska Sobota
- Stanka Dešnik, Javni zavod Krajski park Goričko

17.00 – VOŽNJA IZ NARODNEGA PARKA ORSEG DOMOV

17.50 – 18.00, Murska Sobota (parkirišče EXPANO)

18.50 – 19.00, Maribor (pokopališče Dobrava)

19.50 – 20.00, Celje (postanek pri Dvorani Zlatorog)

20.50 – 21.00, Ljubljana (**zaključek vožnje** pri P&R Dolgi Most)

PRIJAVA

Prijava na strokovno ekskurzijo je obvezna, udeležba brezplačna.

Prijavite se lahko do četrтка, 30. 4. 2026 do 16. ure oziroma do zapolnitve mest [NA TEJ POVEZAVI](#). Število mest je omejeno, zato si pravočasno zagotovite svoje mesto.

*Iz občine se lahko zaenkrat prijavita največ dve osebi. V primeru prostih mest (po 30.4.2026) pa bo znano, ali je na voljo več mest, zaradi česar bodo dodatno prijavljeni iz posamezne občine predhodno uvrščeni na čakalni seznam.

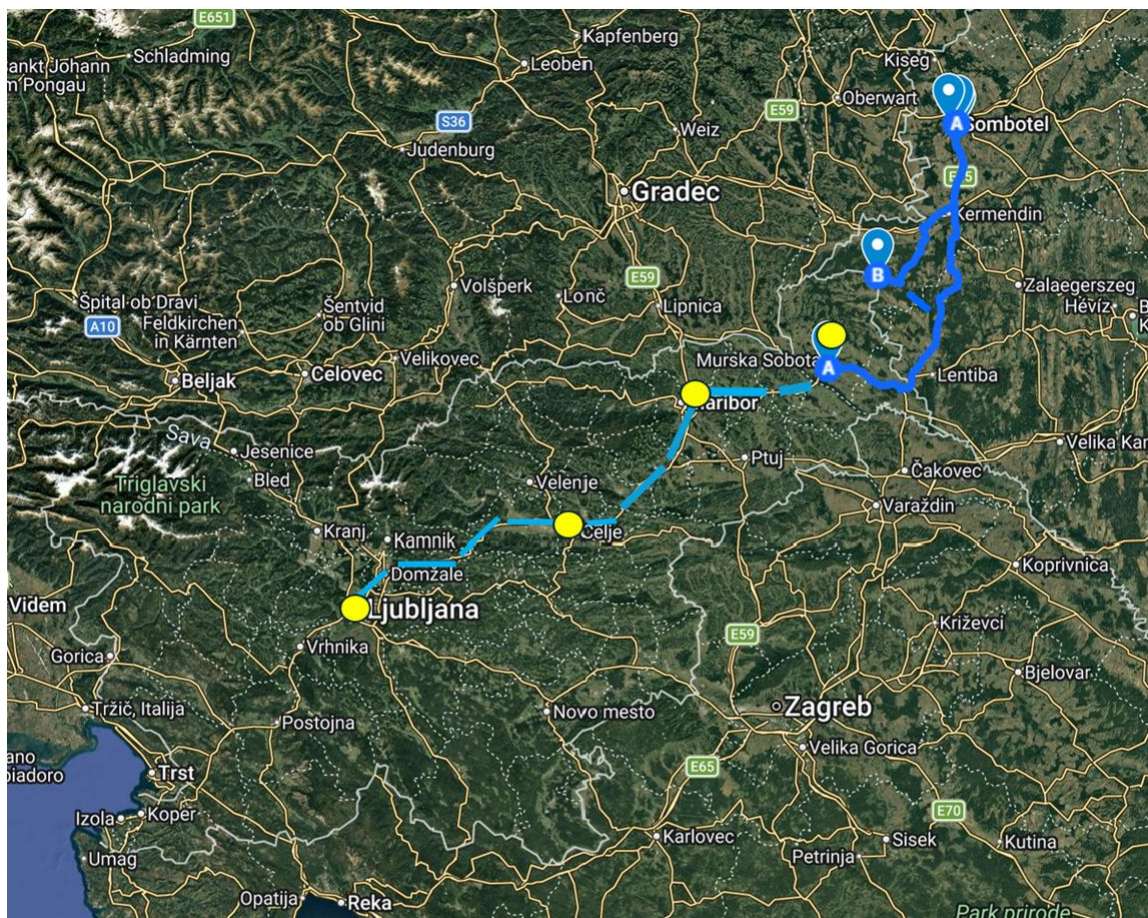
**V kolikor bi za kosilo želeli imeti vegetarijanski meni, nam le to sporočite na info@skupnostobcin.si s pripisom "Madžarska – vegetarijanski meni – npr. Jana Novak" 7.5.2026)

VIRI IN LITERATURA

- Krajski park Goričko: <https://www.park-goricko.org/> (pridobljeno 18.03.2026)
- Krajski park Goričko – projekt LIFE4ADAPT: <https://www.park-goricko.org/go/1280/LIFE4ADAPT> (pridobljeno 18.03.2026)
- Krajski park Goričko – projekt AQUANATURE (2025–2027): <https://www.park-goricko.org/go/1282/AQUANATURE-2025-2027-> (pridobljeno 18.03.2026)
- Krajski park Goričko – projekt KeepItDark (2025–2028): <https://www.park-goricko.org/go/1279/KeepItDark-2025-2028-> (pridobljeno 18.03.2026)
- Narodni park Órség (Órségi Nemzeti Park): <https://oreginemzetipark.hu/> (pridobljeno 18.03.2026)
- Narodni park Órség – Pityerszeri skanzen: <https://oreginemzetipark.hu/list-page/456-bemutatohelyeink/1665-orsegi-nepi-muemlekegyuttas-pityerszeri-skanzen> (pridobljeno 18.03.2026)
- Članek: Just Nature – prihodnji teden predaja novega mestnega parka: Just Nature: jövő héten adhatják át a város új parkját (pridobljeno 2.4.2026)
- JUSTNature – vizija in zgodba projekta: Our Vision and Story | JUSTNature (pridobljeno 2.4.2026)
- Razvoj zelene površine Hunyadi – JustNature park Szombathely: Hunyadi úti zöldterület fejlesztés - JustNature-park - Joskar-Ola - Szombathely (pridobljeno 2.4.2026)

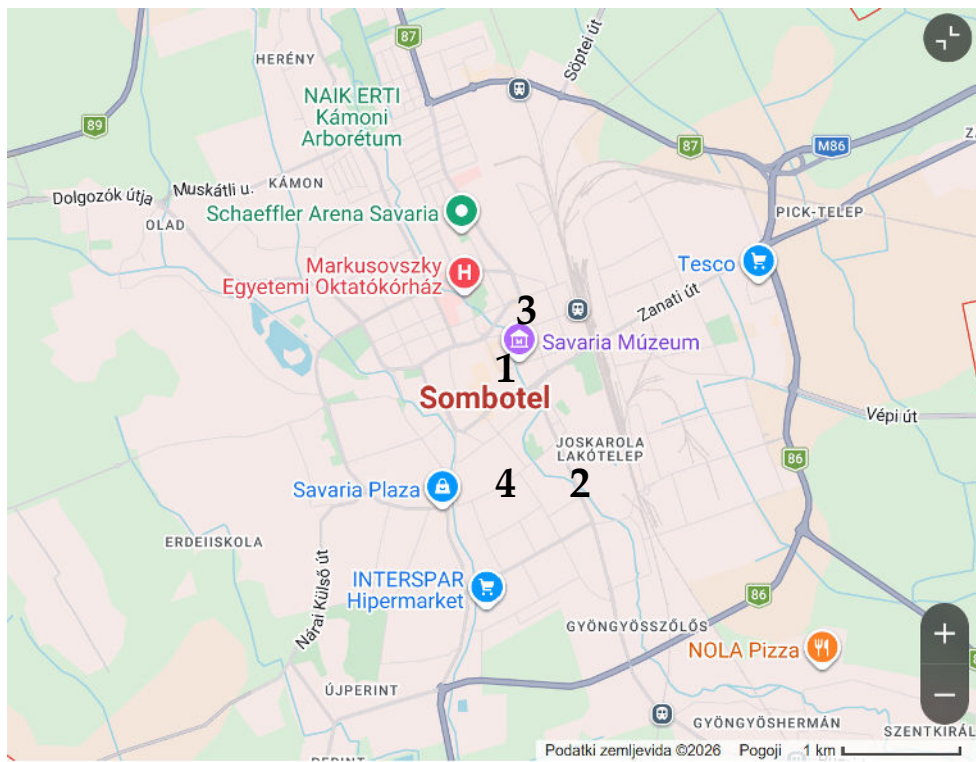
PRILOGE:

ZEMLJEVID POTI DO SOMBOTELA IN NAZAJ:

- LEGENDA:**
- POSTANKI Z AVTOBUSOM
 - POTEK POTI
 - KLJUČNE LOKACIJE OGLED OV NA MADŽARSKEM

ZEMLJEVID SOMBOTELA IN LOKACIJ PREDSTAVITEV oz. OGLED OV

- 1 Občina – Mestna hiša Sombotel
- 2 JustNature Park – Százhold park
- 3 Center ponovne uporabe
- 4 Restavracija Kispityer Halászcserda'

JustNature Park (2.1)

SZOMBATHELY, HUNGARY 21.07.2025

Community Workshop in Százhold Park: Looking after the Park Together

[READ ARTICLE](#)

SZOMBATHELY, HUNGARY 16.05.2025

Szombathely: Community Workshop on Conscious Garden Planning

[READ ARTICLE](#)

JustNature Park (2.2)

